

Naturvård
Linda Stöberg

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET LÖVBERGSKNÖLEN, TORSBY KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Områdets exakta gränser har fastställts vid en inmätning av Lantmäteriet.

Naturreservatets namn ska vara naturreservatet Lövbergsknölen.

Syfte med reservatet

Naturreservatet Lövbergsknölen bildas med syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefulla skogar och myrar. Området ska tillsammans med andra skyddade skogs- och myr miljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av för naturtyperna typiska växt- och djursamhällen. Områdets hydrologi ska vara opåverkad av negativa ingrepp.

Syftet uppnås genom att: skog och myr tillåts att utvecklas fritt, exploatering och arbetsföretag i området förhindras samt att områdets hydrologi skyddas från fysisk påverkan. Restaureringsåtgärder utförs som innebär återskapande av lövrika skogar på utvecklingsmark.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifterna gäller inte de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med reservatet och som framgår av föreskrifterna under B nedan, eller förvaltares skötsel enligt fastställd skötselplan.

Föreskrifterna gäller inte heller den uppföljning av områdets skötsel och naturvärden eller av miljöns utveckling i stort, inklusive nödvändig provtagning och insamling av bestämningsmaterial, som utförs av eller på uppdrag av Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket. Sådana undersökningar skall ske i samråd med reservatsförvaltningen.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden:

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. avverka träd och buskar eller ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
2. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika, dämna, leda bort vatten eller anordna upplag
3. dra fram mark- eller luftledning
4. uppföra byggnad eller annan anläggning
5. använda eller sprida kalk, gödselmedel eller växtnäringsämnen
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
7. framföra fordon, exempelvis cykel, traktor, snöskoter och terränghjuling (s.k. fyrhjuling), annat än på väg som är avsedd för motortrafik

Föreskriften A1 gäller inte slyröjning eller kvistning för underhåll av siktgator vid befintliga jaktpass enligt karta, bilaga 5.

Föreskrifterna A1 och A2 gäller inte underhåll av den allmänna väg som gränsar till området i väster.

Föreskrifterna A1, A2 eller A7 gäller inte anläggning av skoterled enligt avtal, förutsatt att anläggningen av skoterleden sker i samråd med Länsstyrelsen. Föreskrifterna gäller inte heller mindre underhållsarbeten på och runt nämnda skoterled genom området (ca 2,5 meter på varje sida).

Föreskriften A7 gäller inte för älgdragare eller liknande som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation undviks. Föreskriften A7 gäller inte heller körning med skoter på markerad skoterled

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter förpliktas att tåla:

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatets yttergränser enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar
2. anläggande och underhåll av parkeringsplats enligt karta, bilaga 5
3. anläggande, utmärkning och underhåll av led enligt karta, bilaga 5
4. uppsättande och underhåll av informationstavlor vid parkeringsplats och längs markerad led
5. undersökningar av skogliga strukturer, djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive provtagning och nödvändig insamling av bestämningsmaterial
6. biotopvårdande avverkning, röjning, gallring och ringbarkning
7. stängsling för att förhindra bete på uppväxande lövträd
8. naturvårdsbränning och nödvändiga skyddsåtgärder som upprättande av brandgator, grävning av branddammar, samt eftersläckning

För en mer detaljerad redovisning av vad föreskrifterna under B innebär hänvisas till gällande skötselplan för området.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet, samt om ordningen i övrigt inom reservatet:

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det i naturreservatet förbjudet att:

1. samla in ryggradslösa djur, t ex skalbaggar, snäckor och fjärilar
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd, stående och omkullfallna träd, och buskar
4. utan länsstyrelsens tillstånd organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra vetenskapliga eller andra undersökningar
5. framföra fordon, exempelvis cykel, traktor, snöskoter och terränghjuling (s.k. fyrhjuling)

Föreskriften C3 gäller inte slyröjning eller kvistning för underhåll av siktgator vid befintliga jaktpass enligt karta, bilaga 5.

Föreskrifterna C3 och C5 gäller inte anläggning av skoterled enligt avtal, förutsatt att anläggningen av skoterleden sker i samråd med Länsstyrelsen. Föreskrifterna gäller inte heller mindre underhållsarbeten på och runt nämnda skoterled genom området (ca 2,5 meter på varje sida).

Föreskriften C5 gäller inte hämtning av fällt vilt enligt terrängkörningsförordningen (1975:594 1§) under förutsättning att fordon med lågt marktryck används så att spårbildning inte sker. Föreskriften gäller inte heller körning med skoter på markerad skoterled.

Länsstyrelsen beslutar att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling. Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller dessa föreskrifter omedelbart efter ikraftträdande, även om de överklagas.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen en skötselplan för naturreservatet (se bilaga 4). Skötselplanen kan vid behov revideras inom ramen för syfte och föreskrifter i beslutet.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Namn	Naturreservatet Lövbergsknölen
Län	Värmland
Kommun	Torsby
Lägesbeskrivning	Fem kilometer väster om Kärrbackstrand
Församling/Socken	Norra Finnskoga
Topografisk karta	14CSO
Ekonomisk karta	14C0f
Naturgeografisk region	32a, Norra Norrlands och norra Finlands barrskogsområden och bergkullslätter
Kulturgeografisk region	Södra Norrlands inland. Skogsbygd
Fastighetsknutna rättigheter som reservatet berör	Nyttjanderättsavtal med Nordvärmlands friluftsområde. Rätt att nyttja mark på tidigare fastigheten Lövberget 1:62 för röjning/skyltning i 240 meter.
Fastigheter	Lövberget 1:84
Areal	105 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen Värmland

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ärendets beredning

1997 bildade Skogsstyrelsen flera nyckelbiotoper inom det område som idag ingår i naturreservatet. Fastigheten Lövberget 1:62 ägdes då av Staten för att användas för att förbättra arronderingen i området. 2001 gjordes en fondöverföring inom Staten från Lantbruksenheten på Länsstyrelsen i Värmlands län till Naturvårdsverket med avsikten att bilda naturreservat av de nyckelbiotopstata delarna. Området kompletterades sedan via köp av fastigheter norr och söder om Lövberget 1:62 och i september 2004 var markåtkomsten klar inom reservatsområdet.

Remissinstansernas och sakägares synpunkter

Wermlands Ornitologiska Förening anser att reservatsförslaget är väl bearbetat, att det är bra att det blivande reservatet ligger i en trakt med flera skyddade områden och att det tillsammans med områdets relativt stora yta bidrar till att syftet med reservatet har större chans att uppnås. Vidare tycker föreningen att det är bra att det inte satsas stora resurser på att tillgängliggöra reservatet med leder eftersom området i sig är otillgängligt.

Torsby kommun har inget att erinra mot att naturreservatet upprättas i enlighet med föreslaget beslut och skötselplan.

LÄNSSTYRELSENS MOTIVERING OCH INTRESSEPRÖVNING

Beskrivning av omgivande landskap och reservatet

Naturreservatet Lövbergsknölen ligger i Torsby kommun. Lövbergsknölen ligger väster om Klarälven, i en trakt som är prioriterad för skydd av både granskog och barrblandskog. I närområdet finns flera befintliga naturreservat, det närmsta, Enberget, ligger en kilometer norr om Lövbergsknölen. Naturreservatet består av ett flertal naturtyper, myrmosaik, hänglavsrik gammelgranskog och hållmarksskog. Delar av området är källpåverkat och i branten finns rörligt markvatten. I myrmosaiken finns en mindre bäck i vilken bävern skapat flera dämmen. Reservatet är en god livsmiljö för kryptogamer, i området finns bl.a. de rödlistade arterna norsk näverlav, aspfjädermossa, trådbrosklav och stor flatbagge. Skog och myrmosaiken utgör en god livsmiljö för de rödlistade fåglarna tretåig hackspett, videsparv och lavskrika. Delar av området är påverkat av skogsbruk. Området är kuperat, den högsta delen ligger i öster och utgörs av en Lövbergsknölens topp som ligger 550 meter över havet och som sluttar ner mot myren, 400 meter över havet.

Motiv till skydd

Genom en reservatsbildning vid Lövbergsknölen bevaras ett varierat skogsområde med strukturer som gammal grov och senvuxen tall, gammal och senvuxen gran, lövträd i olika åldersklasser, död ved i olika nedbrytningsgrad och av olika trädslag och dimensioner, rörligt markvatten, myrmosaik, solbelysta träd samt miljöer med konstant hög luftfuktighet. Skyddet av området bevarar också områdets kryptogamflora och områdets insekts- och fågelfauna. Genom skydd av området möjliggörs också skötselåtgärder som t.ex. bränning och naturvårdande röjning för att öka mängden död och döende ved. De delar av området där naturvärdena ligger i hög och jämn luftfuktighet skyddas genom att ingen avverkning sker. Reservatet ligger i en trakt som har en hög andel granskog och barrblandskog med höga naturvärden. Reservatets närhet till närliggande reservat med liknande naturmiljöer ökar chanserna till en gynnsam bevarandestatus för hotade arter som är ovanliga i det brukade skogslandskapet.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer endast kan säkerställas genom att det undantags från skogsbruk och arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna.

Överensstämmelse med planer, internationella åtaganden, miljökvalitetsmål med mera

Bildandet av naturreservatet Lövbergsknölen är en del i Länsstyrelsens arbete med miljökvalitetsmålet "Levande skogar" samt är del i arbetet med miljökvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv". Beslutet följer nationella och regionala riktlinjer och strategier för prioritering av naturreservatsskydd, vilka bygger på Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Ingen kommunal detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen finns som berör området. Beslutet är inte i konflikt med koncessioner eller undersökningstillstånd för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges geologiska undersökning (SGU).

Intresseprövning

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans eller proportion mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde, ett ställningstagande som brukar refereras till som proportionalitetsprincipen. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte för allmänintresset, samtidigt som markägarna genom köp kompenseras för sin ekonomiska förlust.

Upplysningar

Länsstyrelsen är enligt punkten A2 bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, ansvarig för att bedriva tillsyn över reservatet. I tillsynen ingår att övervaka att reservatsföreskrifterna följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

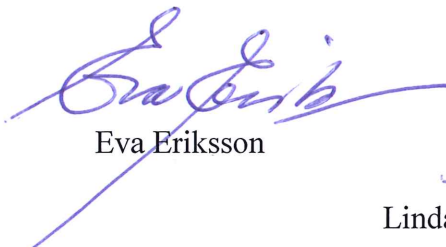
Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter, om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Eftersom området syftar till att bevara biologisk mångfald ska eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas. Bestämmelserna i 5, 6 och 10 och 29 §§ skogsvårdslagen ska inte tillämpas inom naturreservatet (se 4 § skogsvårdslagen). Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen är därför efter reservatsbildningen statens ansvar.

Hur man överklagar, se bilaga 7

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Eva Eriksson. Föredragande har varit biolog Linda Stöberg. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson, antikvarie Fredrik Berg, enhetschef Anders Walldorf, verksamhetschef Torben Ericson samt länsråd Björn Sandborgh.

Eva Eriksson

Linda Stöberg

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Områdesbeskrivning
4. Skötselplan (
5. Karta över jaktpass och parkering
6. Karta över naturtyper
7. Hur man överklagar

Sändlista

Leif Patrik Jacobsson, Brattmon 33, 680 60 SYSSLEBÄCK

Gun-Britt Jacobsson, Brattmon 33, 680 60 SYSSLEBÄCK

Bengt-Inge Jacobsson, Kasernhöjden 13 A, 653 39 KARLSTAD

Fredrik Jacobsson, Ransbyvägen 26, 680 60 SYSSLEBÄCK

Maria Jacobsson, C/o Khoseravi, Sveagatan 8 F, 652 22 KARLSTAD

Gerd Langerud, Reistadlia 42, 3425 REISTAD, NORGE

Sten Sirén, Prästgårdsv 22 B, 663 32 SKOGHALL

Skogsstyrelsen Region Svea, Box 387, 651 09 KARLSTAD

Torsby kommun, Kommunstyrelsen, 685 80 TORSBY

Torsby kommun, Maria Högvist, 685 80 TORSBY

Kärbackstrands samfällighetsförening C/o Krister Ångström, Arbetsvägen 11, 128 38
SKARPKNÄCK

Vägsamfällighetsförening Enbergsvägen C/o Gunnar Fisk, Nya Viken 417, 113 92 GYTTORP

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Rolf Tidemalm, Ställ Överbyn 5, 685 94 TORSBY

Värmlands Botaniska Förening, c/o Per Larsson, Fallängsvägen 39 A,
671 51 ARVIKA

Kärbackstrands viltvårdsområde C/o Eva Ångström, Arbetsvägen 11, 128 38 SKARPKNÄCK

Värmlands läns jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

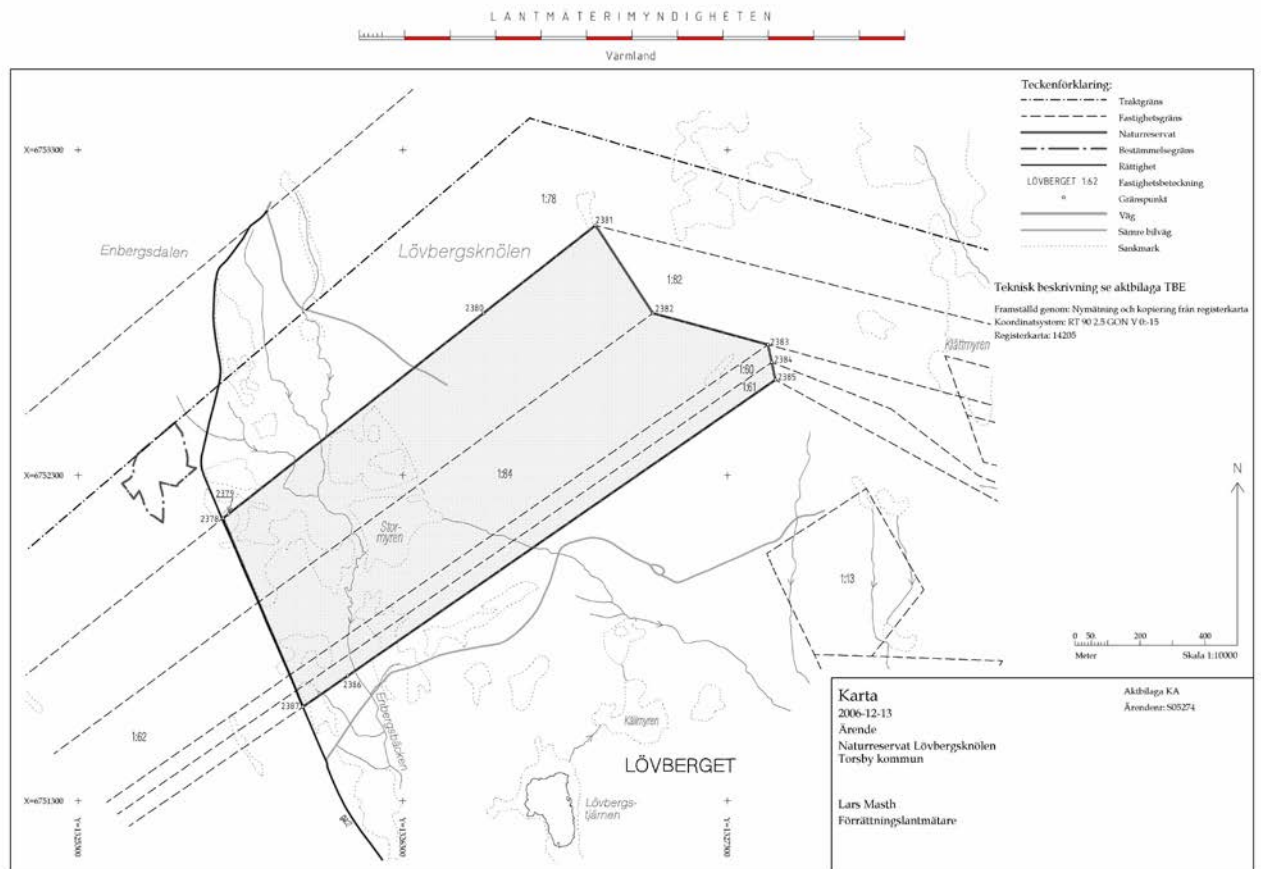
LRF, Länsförbundet i Värmlands län, Köpmannagatan 2^{4 tr}, 652 26 Karlstad

Samhällsbyggnad

Miljöanalys

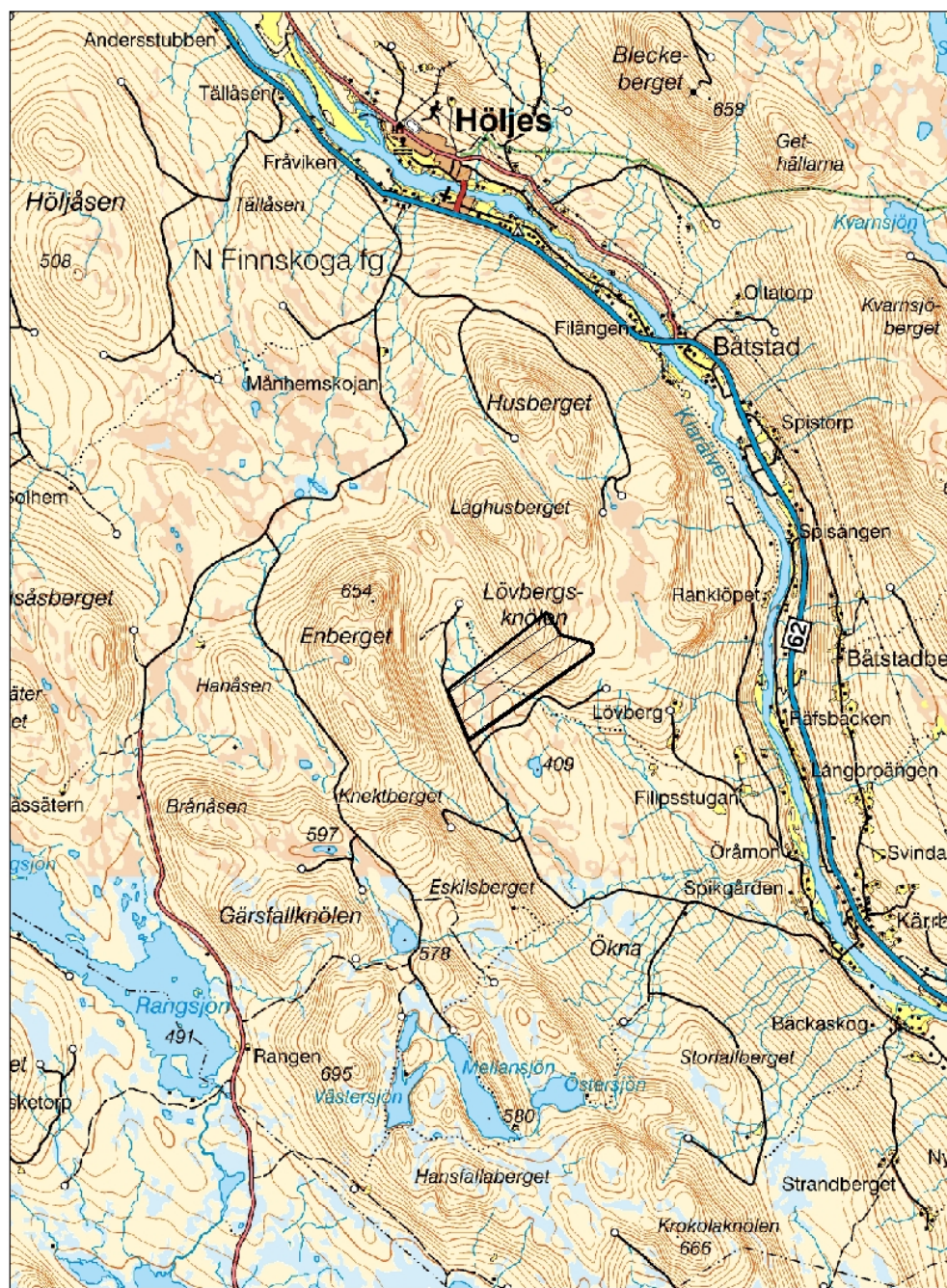
Lantbruksstöd

Miljöskydd/ Naturvårdsärenden

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Beslutskarta för naturreservatet Lövbergsknölen (heldragen svart linje)

Lantmäteriet dnr 106-2004/188

0 500 1 000 2 000 3 000 4 000
Meters

Översiktskarta för naturreservatet Lövbergsknölen (skrafferat område)

Länsstyrelsen
Värmland

Naturvård
Linda Stöberg

OMRÅDESBESKRIVNING FÖR NATURRESERVATET LÖVBERGSKNÖLEN

Naturreservatet Lövbergsknölen ligger i Norra Finnskoga församling i Torsby kommun. Området består av ett flertal naturtyper, myrmosaik, hänglavsrik gammelgranskog och hållmarksskog. Delar av området är källpåverkat och i branten finns rörligt markvatten. I myrmosaiken finns en mindre bäck i vilken bävern skapat flera dämmen. Reservatet är en god livsmiljö för kryptogamer och det finns flera signalarter och rödlistade arter i området. Delar av området är påverkat av skogsbruk, det finns några mindre hyggen och gallringsskogar i den mittersta delen av området samt en vändplan i norra delen. Hela reservatet är 105 hektar. Området är kuperat, den högsta delen ligger i öster och utgörs av en Lövbergsknölens topp som ligger 550 meter över havet och som sluttar ner mot myren, 400 meter över havet.

Värdekärnorna är utspridda i området och består mestadels av olika granskogsmiljöer. Undantaget är den fina västsluttningen med hållmarksskog som domineras av tall men även ett betydande lövträdsinslag av björk, asp och sälg finns där.

Granskogsmiljöerna består av senvuxen skog intill myrarna, hänglavsrik granskog i nordost-sluttning, sumpskog med mycket död ved och till sist en orörd och självgallrande ca 90 årig granskog. Överallt finns spår av gammal brand i form av kolnade stubbar. Det finns även en del riktigt gamla pansarbarkstallar insprängda här och var.

Värdekärnorna binds ihop med myrar, gallringsskogar och avverkningsmogna skogar. Dessa skogar har dock en potential att i framtiden bli nästa generation naturskog.

Figur 1 och 2. Figur 1 visar bäverdämme i Enbergsbäcken. Figur 2 visar äldre tall på myrholme.

Figur 3, 4 och 5. Figur 3 visar brandstubbe och luckig tallskog. Figur 4 visar Enbergsbäcken och figur 5 visar vågig flarnlav på brandskadad ved.

Omgivande landskap

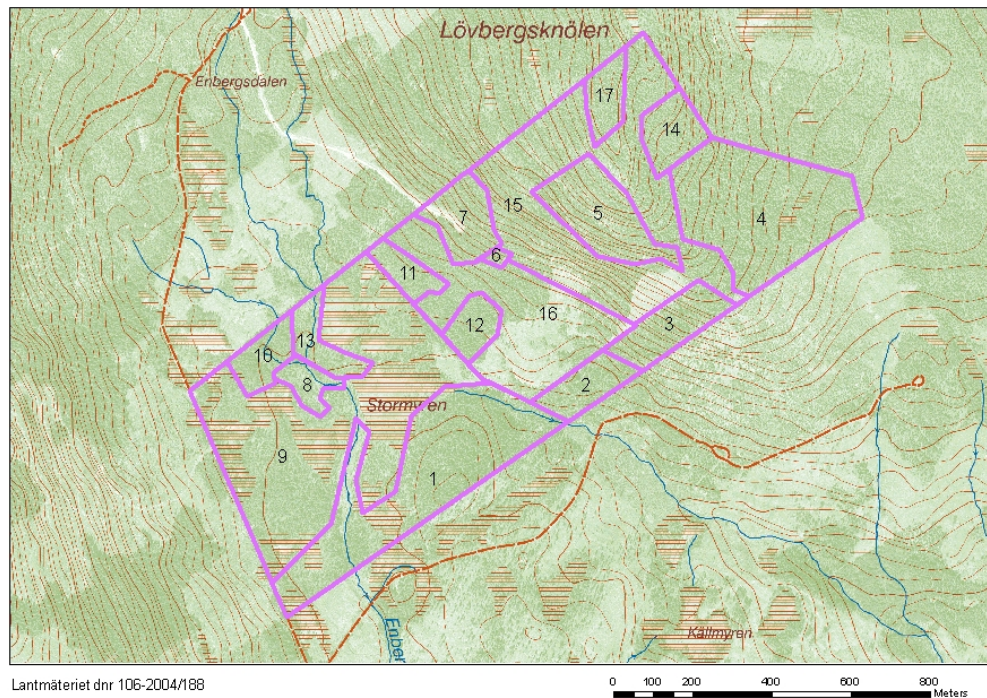
Närområdet kring Lövbergsknölen är ganska hårt påverkat och det mesta är hyggen eller ungskogar. I området finns dock flera områden med bildade naturreservat eller områden där reservatsbildning påbörjats. Endast en kilometer ifrån Lövbergsknölen ligger Enbergets naturreservat. Ett par kilometer i sydväst finns naturreservaten Husmansknölen och Krokolaknölen. Alla tre områdena domineras av granskog på hög höjd.

170 meter norr om reservatet ligger ett grandominerat biotopskydd. På högplatån intill reservatet finns en nyckelbiotop med hållmarksskog.

I trakten runt Lövbergsknölen finns fem sätervallar, de två närmsta ligger 370 respektive 415 meter från reservatet och en stig som gick mellan sätrarna ligger inom reservatet.

1. Delområden

Naturreservatet Lövbergsknölen har delats in i 18 delområden. Nedan beskrivs varje delområde.

Figur 6. Delområdenas utbredning inom naturreservatet Lövbergsknölen.

1.1 Äldre granskog (13,8 hektar)

Delområde 1 utgörs av flerskiktad granskog, med inslag av senvuxna träd, gamla pansarbarkstallar och gamla björkar. I området finns rikligt med hänglav och död ved* i form av brandstubbar, lövhögstubbar, granlågor, grova mossbevuxna talllågor samt lövträdslågor. I vissa partier finns s.k. stavagran. Stavagran kallas gran som växt i mycket stamtäta bestånd, med liten årsringsbredd som följd, och som därför har ett mycket hårt virke. Genom området rinner två skogsbäckar och genom bäverpåverkan finns rikligt med torrträd i partier. Invid östra bäcken finns källpåverkad mark med inslag av högrötsflora. På de mindre myrpartierna växer tall. I delar av området finns mossbevuxna block. Signalarter som skuggblåslav, garnlav, vedticka, mörk husmossa finns, dessutom finns spår av tretåig hackspett, en fågel med höga krav på sin livsmiljö. Även de stora mattorna med kammossa indikerar högre naturvärden. Området är klassat som nyckelbiotop.

*Död ved är ett vanligt begrepp inom naturvården. Död ved utgörs av döda träd, både liggande (s.k. lågor), stående och stubbar. Det kan även finnas partier med död ved på levande träd t.ex. gamla torra grenar och rötter. En tredjedel av skogens alla arter är beroende av död ved och många av de arter som är hotade av dagens skogsbruk är just knutna till den döda veden.

Arter

violettgå tagellav (NT)	- på granar i hela området
trådbrosklav (EN)	- på en gran i sumpskog invid en bäck
skrovellav (NT)	- på gammal björk
gammelgranskål (NT)	- på gamla granar

brunpudrad nållav (NT)	- på barkfläkt björkhögstubbar
dvärgbägarlav (NT)	- på en grov tallhögstubbe
vedtrappmossa (NT)	- på grov tallåga
doftskinn (NT)	- på gammal gran
mörk husmossa	
granticka (NT)	
tretåig hackspett (NT)	
ögonpyrola	- NBI (nyckelbiotopsinventeringen)
stuplav	- NBI
korallblylav	- NBI
ullticka (NT)	- NBI
lunglav (NT)	- NBI
skuggblåslav	- NBI
liten spiklav	- NBI
kortskaftad ärgspik	- NBI
vedticka	- NBI

1.2 Mogen granskog (2,2 hektar)

Området är grandominerat med ett inslag av lövträd, främst björk. Delområdet är bitvis luckigt, bitvis slutet och skogen är flerskiktad. Skogen är i vissa delar försumpad och många av träden har toppbrott. Medelåldern på träden ligger runt 115 år.

Arter

garmlav (NT)

1.3 Äldre barrskog i brant sydvästsluttning (3,1 hektar)

Skogen i området består av grovvuxen granskog, i brant sydvästsluttning, med inslag av gammeltall och gammelbjörk. I området finns en hel del lågor av grövre dimensioner och flera tallar har begynnande pansarbark. Det finns rikligt med död ved i form av grova björkhögstubbar, gråalhögstubbar samt lågor av gran och björk. Det finns även brandstubbar i området som vittnar om att området tidigare brunnit. I en del av området förekommer rikligt med små block och i den delen finns ett högre inslag av lövträd, främst gråal, men även enstaka rönn och sälg.

Arter

skrovellav (NT) - på björk

garmlav (NT)

lunglav (NT)

violettagrå tagellav (NT)

vedticka	- NBI
rynkskinn (NT)	- NBI

1.4 Självgallrande mogen granskog (9,4 hektar)

Delområde 4 utgörs av granskog som genom självgallring och frånvaro av sentida skogsbruksåtgärder börjat utveckla naturskogskaraktärer.

Medelåldern i beståndet är runt 80 – 90 år, men området är flerskiktat och välslutet. Området är rikt på död ved och lågorna ligger kors och tvärs vilket gör området svårframkomligt. Det finns en del lövträd i området, bl.a. asp och grövre björk.

Arter

aspfjädermossa (VU)	- på en asp, 2:a fyndet i norra Värmland
---------------------	--

ögonpyrola
garnlav (NT)
violettgrå tagellav (NT)
kambräken
spindelblomster

1.5 Grandominerad barrblandskog i brant sydvästsluttning (4,8 hektar)

Området ligger i en brant sydvästsluttning och i området finns både hållmarkstallskog och höghöjdsgranskog. På topp-platån växer korta och hänglavsrika senvuxna granar medan det i sluttningen mot väster övergår mot hållmarkstallskog med stort lövträdsinslag (asp, björk, enstaka rönn och säl). Både hållmarkstallskogen och höghöjdsgranskogen är luckiga och flerskiktade. Död ved finns i form av torrgranar, lövhögstubbar, brandstubbar och lågor. Tallmiljön är brandpräglad och har lövbrännekaraktär* och innehåller en hel del död ved som är solexponerad. Här finns också mycket block och lodytor.

* Lövbränna kallas ett lövträdsrikt skogsbestånd som utvecklats naturligt efter en brand.

Arter

skinnlav	- NBI
lunglav (NT)	- NBI
stuplav	- NBI
korallblylav	- NBI
dvärgbägarlav (NT)	- NBI
ullticka (NT)	- NBI
violettgrå tagellav (NT)	- NBI

1.6 Tät granskog (0,2 hektar)

Delområde 6 är ett litet bestånd av mycket tät granskog där självgallring påbörjats. I beståndet finns inslag av äldre björk och död ved skapas genom självgallringen.

1.7 Granskog (2,8 hektar)

Väster om vägen utgörs området av ung och röjd granskog, med gott om klen död ved. Öster om vägen ökar inslaget av äldre träd. I hela området finns gott om björk samt inslag av toppbrutna träd.

1.8 Bäverdämd bäck med omgivning (1,3 hektar)

Delområdet gränsar mot myr i väster och söder. Genom området går en bäck som dämats av bäver. Dämnet har dödat stora mängder gran men det har dessutom fällts flera björkar. Björkarna har fläktstambaser vilket är ett substrat som är viktigt för flera kryptogamer, t.ex. gulnål.

Arter

stor flatbagge (VU)

- kläckhåll på granhögstubbar

gulnål

1.9 Skog-myrmosaik (24,2 hektar)

Delområde 9 utgörs av en mosaik av myr, sumpskog och barrblandskog. Medelåldern i beståndet ligger runt 100 år men skogen är olikåldrig och det finns inslag av äldre tall samt en hel del senvuxen gran. Det finns gott om lövträd i området, främst björk. Skogen är till större delen luckig, men det finns även slutna och oskötta partier med högre andel död ved och björk, främst i de södra delarna nära bäcken. Död ved förekommer i området och på en del träd förekommer hänglav.

Arter

norsk näverlav (VU)

- på gammal björk

skuggblåslav

garnlav (NT)

brunpudrad nållav (NT)

- barkfläkt björk

videsparv (NT)

- häckar i området

1.10 Barrblandskog (1,9 hektar)

Skogen i delområdet är bitvis välsluten och bitvis flerskiktad. Skogen är grandominerad, men det finns gott om björk och tall. Området är rikt på död ved, främst från björk, men det finns även lågor av barrträd samt stubbar. Genom området rinner en bäck.

Arter

brunpudrad nållav (NT) -

barkfläkt högstubbar

kransrams -

intill bäck

gulnål

granticka (NT)

garnlav (NT)

skuggblåslav

bårdlav

1.11 Luckig tallskog (1,4 hektar)

Delområdet utgörs av luckig talldominerad skog, med inslag av äldre tall, och äldre björk. Klen gran kommer underifrån och börjar skapa slutnare bestånd.

1.12 Äldre granskog (1,6 hektar)

Skogen i delområdet är grandominerad, men det förekommer en del tall, äldre glasbjörk och rönn i området. I västra delen finns ett mindre källflöde. Död ved förekommer i form av torrträd, lågor och brandstubbar. Området är klassat som naturvärdesobjekt i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Arter

kötticka (NT) NBI

vedticka NBI

violettgå tagellav (NT) NBI

1.13 Ung granskog (1,9 hektar)

Delområdet ligger väster om en myr och genom området rinner en bäck. Skogen utgörs av ca 35-årig granskog.

1.14 Ung tallskog (2,3 hektar)

På sydöstra branten av Lövbergsknölen ligger ett talldominerat ungskogsområde, med ca 10 % inslag av björk. Trädåldern i beståndet är ca 35 år.

1.15 Äldre barrblandskog i brant (18,2 hektar)

Området utgörs av den äldre barrblandskog som finns i öst och västbranterna av Lövbergsknölen. I de övre, östra delarna är området talldominerat, medan den västra och lägre liggande delen är grandominerad. Området är olikåldrigt och det finns inslag av lövträd. Området är bitvist glest och luckigt. Död ved förekommer spritt i området, bl.a. finns vindfällerna och toppbrott.

1.16 Ung granskog (10,9 hektar)

Hela området är påverkat av skogsbruk, i de norra delarna utgörs skogen av ca 45-årig granskog, med inslag av både lövträd och tall. I söder finns ett relativt färskt hygge.

1.17 Äldre grandominerad skog på toppen av berget (1,7 hektar)

Skogen utgörs av äldre, senvuxen grandominerad skog på högsta delen av Lövbergsknölen. I området finns spridda tallar samt grova och spärrgreniga glasbjörkar. Död ved finns i riklig mängd, i form av grova björkhögstubbar, granlågor och brandstubbar. Området är klassat som nyckelbiotop.

Arter

violettgrå tagellav (NT)

NBI

garnlav (NT)

NBI

Artlista

Förteckning över naturvårdsintressanta arter, signalarter och rödlistade arter som hittills noterats i området under Skogsstyrelsens Nyckelbiotopsinventering och senare. De arter som är rödlistade är försedda med kategoriförkortning. Kategorierna följer ArtDatbankens rödlista, tillgänglig via hemsidan (<http://www.artdata.slu.se/rodlista/>). Arter som är med i fågeldirektivet anges också, EU:s fågeldirektiv (79/409/EEG).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori enligt rödlistan	Signalart
Mossor			
<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	vedtrappmossa	NT	X
<i>Hylocomiastrum umbratum</i>	mörk husmossa		X
<i>Neckera pennata</i>	aspfjädermossa	VU	X
Lavar			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	garnlav	NT	X
<i>Bryoria nadvornikaiana</i>	violettgå tagellav	NT	X
<i>Calicium parvum</i>	liten spiklav		X
<i>Chaenotheca brachypoda</i>	gulnål		X
<i>Chaenotheca gracillima</i>	brunpudrad nållav	NT	X
<i>Cladonia parasitica</i>	dvärgbägarlav	NT	X
<i>Hypocenomyce anthracophila</i>	kolflarnlav		X
<i>Hypocenomyce castaneocinerea</i>	vågig flarnlav		X
<i>Hypogymnia vittata</i>	skuggblåslav		X
<i>Leptogium saturninum</i>	skinnlav		X
<i>Lobaria pulmonaria</i>	lunglav	NT	X
<i>Lobaria scrobiculata</i>	skrovellav	NT	X
<i>Microcalicium ahlneri</i>	kortskaftad ärgspik		X
<i>Nephroma bellum</i>	stuplav		X
<i>Nephroma parile</i>	bårdlav		X
<i>Parmeliella triptophylla</i>	korallblylav		X
<i>Platismatia norvegica</i>	norsk näverlav	VU	X
<i>Ramalina thrausta</i>	trådbrosklav	EN	X
Svampar			
<i>Cystostereum murrarii</i>	doftskinn	NT	X
<i>Leptoporus mollis</i>	kötticka	NT	X
<i>Phellinus viticola</i>	vedticka		X

Datum
2012-09-03

<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	ullticka	NT	X
<i>Phellinus chrysoloma</i>	granticka	NT	X
<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkskinn	NT	X
<i>Pseudographis pinicola</i>	gammelgranskål	NT	X
Insekter			
<i>Monochamus sutor</i>	tallbock		
<i>Peltis grossa</i>	stor flatbagge	VU	X
Kärlväxter			
<i>Blechnum spicant</i>	kambräken		X
<i>Listera cordata</i>	spindelblomster	fridlyst	X
<i>Moneses uniflora</i>	ögonpyrola		X
<i>Polygonatum verticillatum</i>	kransrams		X
Fåglar			
<i>Emberiza rustica</i>	videsparv	NT	
<i>Picoides tridactylus</i>	tretåig hackspett	NT (med fågeldirektivet annex 1)	
<i>Perisoreus infaustus</i>	lavskrika	NT	

Genomförd dokumentation

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsinventering. Nyckelbiotop14C0f03 9/25 1997 (Björn Ehrenroth), 14C0f05 10/7 1997 (Björn Ehrenroth), 14C0f06 10/7 1997 (Björn Ehrenroth), 14C0f07 10/7 1997 (Björn Ehrenroth), 12D2d07 Naturvärdesobjekt 10/7 1997 (Björn Ehrenroth)

Värderingsunderlag från Svefa. Stencil Länsstyrelsen.

Naturvärdesbeskrivning, Johan Bohlin, Sebastian Kirppu. Stencil Länsstyrelsen.

Foto Johan Bohlin (JB)

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET LÖVBERGSKNÖLEN

1. Syftet med naturreservatet

Naturreservatet Lövbergsknölen bildas med syfte att bevara och utveckla biologisk mångfald i ett område med värdefulla skogar och myrar. Området ska tillsammans med andra skyddade skogs- och myr miljöer i omgivande landskap ge goda förutsättningar för ett långsiktigt bevarande av för naturtyperna typiska växt- och djursamhällen. Områdets hydrologi ska vara opåverkad av negativa ingrepp.

Syftet uppnås genom att: skog och myr tillåts att utvecklas fritt, exploatering och arbetsföretag i området förhindras samt att områdets hydrologi skyddas från fysisk påverkan. Restaureringsåtgärder utförs som innebär återskapande av lövrika skogar på utvecklingsmark.

2. Beskrivning av bevarandevärden

2.1. Administrativa data

Objektnamn	Lövbergsknölen
RegDosnummer	2014559
Kommun	Torsby
Markslag och naturtyper (ha):	
Produktiv skogsmark	91,9 ha
Granskog	37,4 ha
Lövblandad barrskog	24,7 ha
Tallskog	9,3 ha
Våtmark	10 ha
Övriga naturtyper	23,6
Total areal	105 ha
Prioriterade bevarandevärden:	
Naturtyper	Gammal naturlig granskog, myrmosaik, hållmarksskog med lövbrännekaraktär, bäckmiljöer
Strukturer	Död ved, lövträd, gamla träd och miljöer med hög luftfuktighet
Arter	Trådbrosklav, norsk näverlav, stor flatbagge, violettgrå tagellav, aspfjädermossa, videsparv, lavskrika och tretåig hackspett

2.2. Historisk och nuvarande markanvändning

Området ligger i en trakt som idag används för skogsproduktion och jakt, men som längre tillbaka använts för bete i samband med säterbruk. Fångstgropar i området visar att området även använts för jakt. Brandspår i området visar att området tidigare brunnit.

2.3. Områdets bevarandevärden

2.3.1. Biologiska bevarandevärden

Inom området finns miljöer som myrmosaik, gammal naturlig granskog, hållmarksskog med lövbrännekaraktär samt bäckmiljöer. Skogen i området har viktiga strukturer som gammal grov och senvuxen tall, gammal och senvuxen gran, lövträd i olika åldersklasser, död ved i olika nedbrytningsgrad och av olika trädslag och dimensioner, rörligt markvatten, myrmosaik, solbelysta träd samt miljöer med konstant hög luftfuktighet.

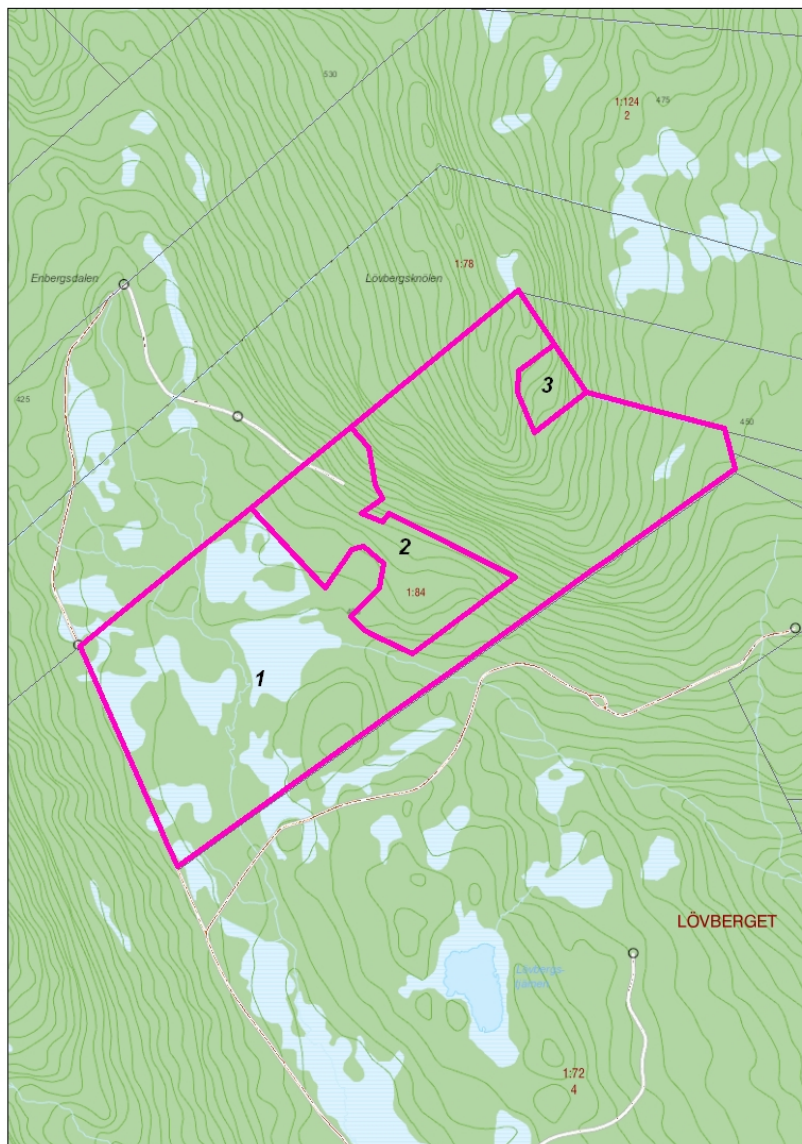
Området har en skyddsvärd kryptogamflora, samt hotade och skyddsvärda fågel- och insektsarter. I området finns den starkt hotade arten trådbrosklav. För att skydda arten bör skog där arten förekommer helt undantas från skogsbruksåtgärder, eftersom arten är känslig för uttorkning.

Området ligger i ett område som pekats ut i länets strategi för skydd av skog, trakt för granskog och trakt för barrblandskog.

Inom området finns fyra nyckelbiotoper och ett naturvärdesobjekt.

3. Skötselområden

Området har delats upp i fyra skötselområden, där friluftsliv har ett eget skötselområde som omfattar hela reservatet. De övriga skötselområdena har delats in efter huvudsaklig inriktning på skötsel.

Figur 1. Skötselområdenas utbredning inom naturreservatet Lövbergsknölen. Kartan visar utbredningen av skötselområdena 1-3. Friluftsliv har ett eget skötselområde som innefattar hela reservatet.

3.1. Skötselområde 1/ skog med skötselriktningen fri utveckling 87 hektar

Större delen av naturreservatet ingår i skötselområde 1, som lämnas för fri utveckling. Området motsvarar delområdena 1-6, 8-10, 12, 13, 15 och 17 i områdesbeskrivningen. I området ingår flera olika naturtyper, granskog, barrskog i branter, bäck med omgivande mark samt skog-myrmosaik. Skogen har i de flesta delområdena utvecklat naturskogsvärden och det finns

senvuxna träd, gamla pansarbarkstallar, gamla lövträd, hänglavar och död ved i form av brandstubbar, lövträdshögstubbar, granlågor och gamla grova mossbevuxna tallågor samt lövträdslågor. I området förekommer partier med stavagran. Skogen är bitvis luckig och bitvis sluten och skogen är flerskiktad. Delar av skogen ligger i brant sydvästsluttning. I skötselområdet finns flera olika signalarter och rödlistade arter.

3.1.1. Bevarandemål

Skogen i området ska innehålla naturskogsvärden som död ved och gamla och senvuxna träd. I delar av området ska det finnas hänglavar och lövträd. Områden som utgörs av myr och sumpskog ska bibehållas i nuvarande omfattning och karaktär. Diken med negativ effekt för hydrologin i myren får inte förekomma. Hela skötselområdet ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter.

3.1.2. Åtgärder

Fri utveckling av områdets naturskogsvärden.

3.2. Skötselområde 2/ Skog som är påverkad av skogsbruk 15 hektar

Skötselområdet motsvarar delområde 7, 11 och 16 i områdesbeskrivningen och utgörs dels av ung granskog, luckig tallskog med inslag av äldre träd samt ett mindre hygge. Området är starkt påverkat av älgbete.

3.2.1. Bevarandemål

Skogen ska utvecklas mot brandpräglad barnnaturskog. Området ska vara rikt på strukturer som bränd ved, död och döende ved och på lång sikt även gamla träd. Det ska finnas föryngring av lövträd i området.

3.2.2. Åtgärder

För att öka områdets naturskogskaraktär, återskapa branddynamiken och öka inslaget av lövträd, kan hela eller delar av området brännas. Vid naturvårdsbränning får inte åtgärder utföras som permanent skadar omgivande våtmarkers hydrologi. Skötselområdet är starkt påverkat av älgbete och därför bör hela eller delar av brännan stängslas för att möjliggöra uppkomst av lövträd. Om bränning av praktiska skäl är svår att utföra bör lövträdsinslaget och luckigheten ökas med manuella metoder som t.ex. röjning av yngre barrträd.

3.3. Skötselområde 3/ Skog med visst skötselbehov 2 hektar

Skötselområdet utgörs av ett mindre bestånd av talldominerad ungskog på sydöstra branten av Lövbergsknölen. Lövträdsandelen är ca 10 % och utgörs främst av björk.

3.3.1. Bevarandemål

På lång sikt bör skogen utvecklas till en luckig tallnurskog, med inslag av lövträd och med hög andel död ved. På kort sikt bör området utvecklas mot en luckig ungskog med hög andel lövträd.

3.3.2. Åtgärder

Bränning av hela området eller åtgärder för att öka lövträdsandelen och skapa luckighet manuellt. En sådan åtgärd kan vara fläckvis röjning. En bränning bör vara försiktig och syftet ska vara att skapa brandljud och bränna av ytliga rötter. Detta gör att tallarna får en ökad tålighet för brand längre fram.

3.4. Skötselområde 4/ Friluftsliv

Området hyser höga naturvärden men är relativt svårtillgängligt då området mestadels utgörs av branter eller sumpskog och myrmark med korsande åsar. Marken däremellan utgörs idag av ungskogar som i dagsläget inte uppvisar några besöksvärden. I kanten av området finns ett avtal om rätt att röja och skylta skoterled.

3.4.1. Bevarandemål

Besökare till området ska kunna nå området med bil, förutom under tjällossningstid, och det ska finnas plats att parkera två till tre bilar. Vid parkeringen ska det finnas information om föreskrifter och naturvärden samt karta över området. Gränsen till reservatet ska vara tydligt markerad i terrängen.

3.4.2. Åtgärder

Parkeringsplats och informationstavla ska anordnas vid sydvästra hörnet av reservatet. En kort stig från parkeringen, ca 20 meter, röjs för att leda besökarna ut i reservatet. Reservatsgränsen röjs och markeras enligt Naturvårdsverkets riktlinjer och vid behov ordnas vägvisning. Vägvisning till reservatet och information om reservatet görs tillgängligt på Länsstyrelsens hemsida.

4. Uppföljning

Bevarandemålen för området ska preciseras i nivåsatta s.k. målindikatorer. En redogörelse för uppföljning av målindikatorerna ska tas fram i en särskilt beslutad uppföljningsplan.

4.1. Uppföljning av skötselinsatser

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och i vilka skötselområden, vem som utfört dem, tidsåtgång för genomförande samt när de genomförts.

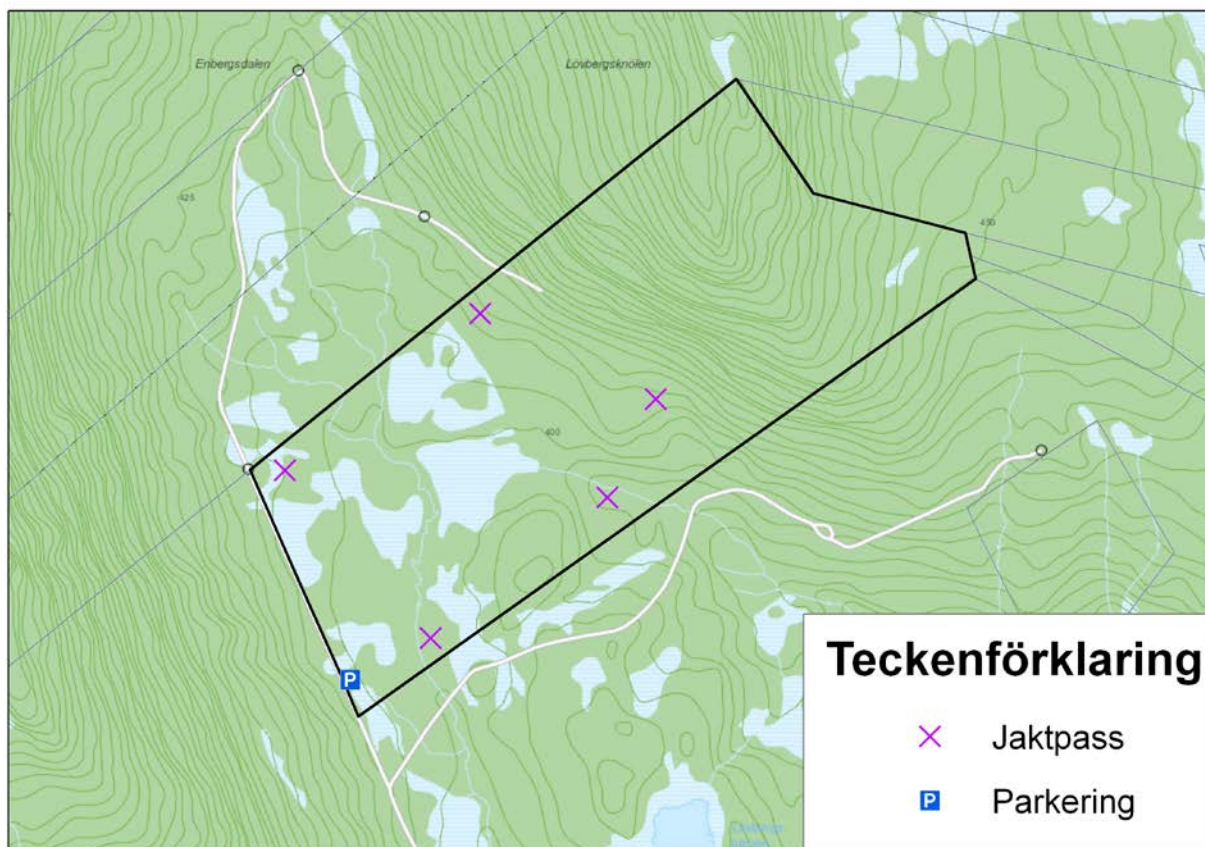

I den årliga dokumentationen redovisas utförande och underhåll för följande delar:

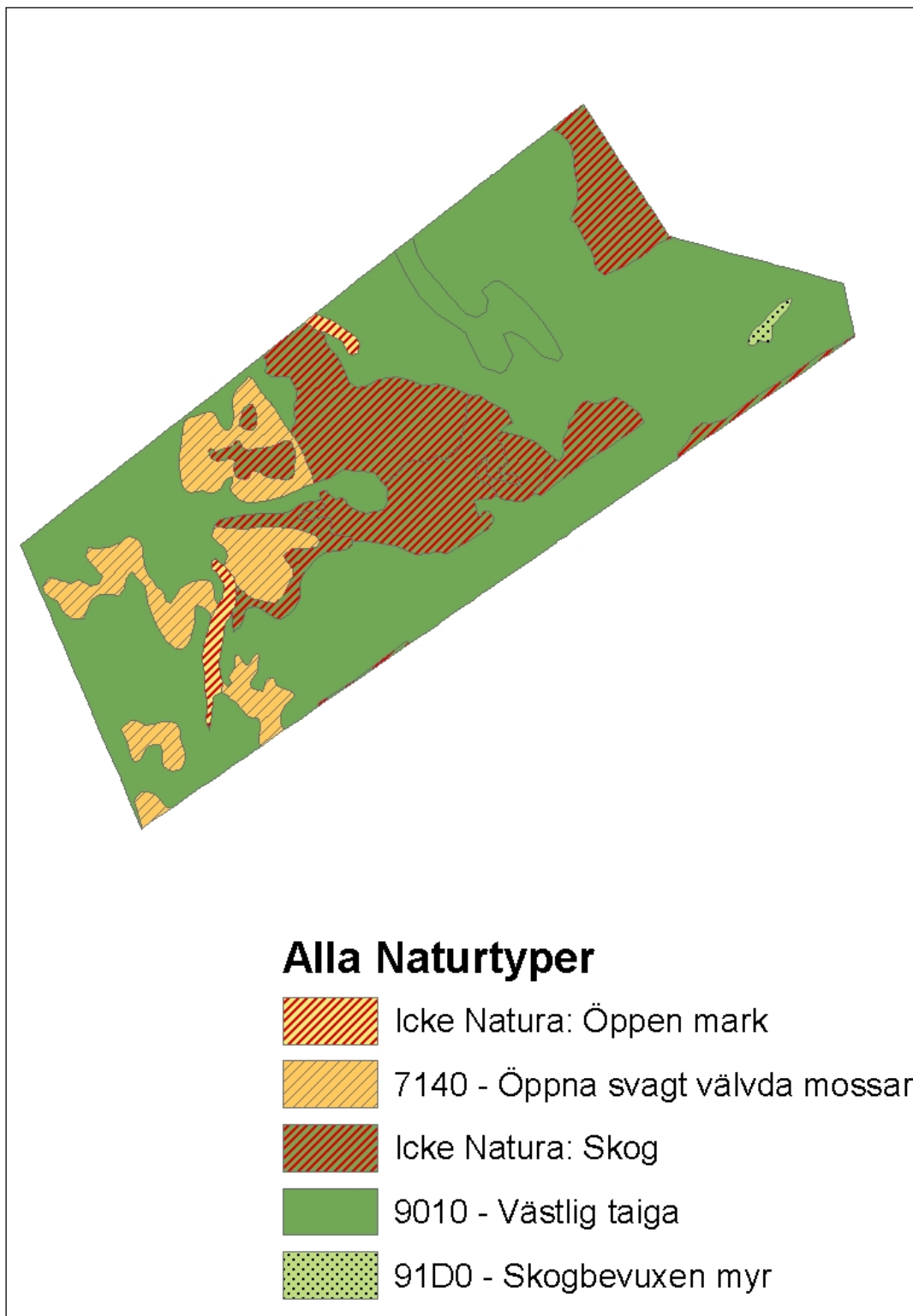
- Skyltning och parkeringsplats
- Åtgärder i skogsbestånd

5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Skötselområde
Markvård		
Bränning	I enlighet med Länsstyrelsens bränningsplanering	2 och ev. 3
Manuella åtgärder för att gynna löv och skapa luckighet	2014	3
Anläggningar för friluftslivet		
Informationstavla	2013	
Anlägga parkeringsplats samt tillhörande stig	2013	
Vägvisning	2013	
Tillgängliggör digital information om reservatet på Länsstyrelsens hemsida	2013	
Underhåll av skylt, stig och parkering	Årligen, med start 2014	

Karta över befintliga jaktpass inom reservatet samt plats för parkering.

Copyright Lantmäteriverket 2009, dnr 106-2004/188

Karta över utbredning av naturtyper enligt Natura 2000.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

VAR SKALL BESLUTET ÖVERKLAGAS	Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas hos regeringen, Miljödepartementet .
VAR INLÄMNAS ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall inlämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.
TID FÖR ÖVERKLAGANDE	Skrivelsen måste ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet , annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.
HUR MAN UTFORMAR SITT ÖVERKLAGANDE M M	I skrivelsen skall Ni - tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienumret) - redogöra för hur Ni anser att beslutet skall ändras Ni bör också redogöra för varför Ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt. Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er. Behöver Ni veta mer om hur Ni skall gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.
ÖVRIGA HANDLINGAR	Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er ståndpunkt, så bör Ni skicka med det.
UNDERTECKNA ÖVERKLAGANDET	Er skrivelse skall undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress samt telefonnummer där Ni kan nås dagtid.